Руфэ

Инус бегъымбар

Руфэ

Инус бегъымбар

Библиер зэдзэкIынымкIэ Институт
Москва
2009

Руфэ

Инус бегъымбар

Тхыгъэ ЛъапIэм щыщ тхылъитI

Къызэрыфщыхъуар къевгъэхь хъунущ
Москва 101000 а/я 360
ibt_inform@ibt.org.ru

ISBN 978-5-93943-132-3
© Библиер зэдзэкIынымкIэ Институт.
Москва, 2009

Псалъащхьэхэр

Руфэ и хъыбар 9
Инус бегъымбарым и хъыбар 29

Ныбжьэгъу лъапIэ!

Мы къыдэкIыгъуэм щызэхуэхьэсащ Тхьэм и Псалъэм щыщ тхылъитI. Тхьэм и Псалъэр – Библиер – дуней псом нэхъ пщIэ зыщыхуащI икIи щадж тхылъхэм ящыщщ. Абы къыхэкIкIэ, дэтхэнэ цIыхуми, ар къызыхэкIа лъэпкъми, и динми, щыпсэу щIыпIэми емылъытауэ, и бзэкIэ а тхылъым еджэну Iэмал игъуэтын хуейщ. Iэджэ щIауэ цIыхухэр зыгъэпIейтейуэ къекIуэкI упщIэхэм жэуап ярет Библием: дэнэ дыкъыздикIар, сыт дыщIэпсэур, сыт апхуэдиз мыгъуагъэ дунейм щIытетыр, цIыхур лIэмэ, къыщIэлъыр сыт?

Библиер Хьисэ и Iумэтым итхэм я Тхыгъэ лъапIэщ, ауэ ар зыхуэгъэзар абыхэм я закъуэу зи гугъэхэр щоуэ. Библием щыщ Iыхьэ куэд муслъымэнхэми ягъэлъапIэ – ахэр КъурIэным зи гугъу ищI бегъымбархэм ятепсэлъыхь тхылъхэрщ. ЗэуIу тщIа тхылъитIым я зыр Даут бегъымбарым и адэжьхэм теухуащ, адрейр зытепсэлъыхьыр Инус бегъымбарырщ.

Ныбжьэгъу лъапIэ

ТхылъитIми хэзыгъэгъуазэ Iыхьэ яIэщ. Абыхэм къыуагъащIэ тхылъхэр зытеухуар, уи нэгу къыщIагъэхьэ а псор къыщыхъуа зэманыр, щIыпIэр, къаIуатэ Iуэхугъуэхэр щекIуэкIа хэкухэм а зэман жыжьэм я щытыкIар.

Библиер зэдзэкIынымкIэ Институтым икъукIэ и гуапэщ адыгэбзэкIэ еджэхэм Библием щыщ Iыхьэхэр а бзэмкIэ ябгъэдилъхьэныр. Мы тхылъхэр зэдзэкIыным цIыху куэд елэжьащ – зэдзэкIакIуэхэр, щIэныгъэлIхэр, редакторхэр. Абыхэм я лэжьыгъэм папщIэ фIыщIэ ин яхудощI.

Библиер зэдзэкIынымкIэ Институт

Руфэ и хъыбар

Хэзыгъэгъуазэ

Гузэвэгъуэшхуэ къытепсыхэу, иужьым куэду Тхьэм и нэфI къызыщыхуа, израил лъэпкъым щыщ зы унагъуэ теухуа хъыбарщ мыр, тхыдэм щыщу. Къыщыхъуар Израилырщ, илъэс минищ хуэдэ и пэкIэ. А зэманым израил лъэпкъым пащтыхь яIэу щытакъым, къэралыр зезыгъакIуэр хеящIэрт. ХеящIэм и къалэныр зэригъэзащIэм къищынэмыщIауэ, гъунэгъу лъэпкъхэр къащытеуэм деж ар дзэ паши хъурт. ЦIыхубэратэкъым хеящIэр тезыгъэувэр, атIэ езы Тхьэм къыхихырт, абы къыхэкIкIэ хеящIэр къулыкъу лъагэт.

Израил лъэпкъыр Зиусхьэну Тхьэм къыщыбгъэдэкIа зэмани щыIащ. Къагъэзэжын папщIэ, абыхэм гъэунэхуныгъэ зэмылIэужьыгъуэхэр, насыпыншагъэхэр къахуигъакIуэрт Тхьэм, зауэ, гъаблэ сыт жыпIэми. Руфэ теухуа тхылъыр къыбгурыIуэн папщIэ, абы щыгъуэ зекIуа хабзэхэм, Мусэ

бегъымбарым Теурэтым щитхыжахэм, уащыгъуазэу щытын хуейщ. Мы тхылъым псом хуэмыдэу гулъытэшхуэ хуещI «щэхужакIуэ» цIыхум иIа къалэнхэм. Пасэм Израилым щэхужакIуэ щыхъужыр Iыхьлы гъунэгъут, Теурэт ХабзэмкIэ къалэн хэхахэр иIэу. ЩэхужакIуэм и Iыхьлым и лъапсэр къищэхужын хуейт, абы ар IэмалыншагъэкIэ ищэн хуей хъумэ, икIи и Iыхьлыр къищэхужын хуейт, ар пщылIыпIэ ихуамэ. И Iыхьлым илъ ищIэжынуи абы къытехуэрт. Бын къыщIэмыну и Iыхьлыр дунейм ехыжмэ, щэхужакIуэм абы и фыз къыщIэнар щхьэгъусэ ищIын хуейт. Абы щыгъуэ япэу къалъху къуэр дунейм ехыжам и къуэу ябжырт, икIи абы къыщIэна мылъкур, лъапсэр зэрыщыту сабийм къылъысырт. Дунейм ехыжар лъэужьыншэу мыкIуэдыжу къанэрт апхуэдэ щIыкIэкIэ.

НэгъуэщI хабзи ущрохьэлIэ Руфэ теухуа тхылъым, тхьэмыщкIэхэмрэ хэхэсхэмрэ къыщхьэщыжу. А хабзэм хуэмыщIахэр хуит ищIырт, гъавэр Iуахыжа нэужь, щхьэмыж кIэрыхуахэр губгъуэм къыщащыпыну. Абы ипкъ иткIэ гъавэр къэзыхыжхэм тхьэмыщкIэхэм папщIэ губгъуэм щхьэмыж къранэн хуейт.

Руфэ теухуа тхылъым наIуэ ещI Тхьэм израил лъэпкъым зэрыпсэуну хабзэ яхуигъэуву, Тхьэм

щыгугъыу икIи и унафэм щIэту псэухэм Абы и нэфI къащыхуэу зэрыщытар.

НэгъуэщI лъэпкъым щыщхэри Тхьэм къыхиха лъэпкъым щыщ зэрыхъуфынум, Тхьэм и жьауэ зэрыщIэувэфынум и щапхъэ наIуэщ Руфэ и хъыбарыр. Абы быдэу ди фIэщ ещI фIэщхъуныгъэ зиIэ дэтхэнэри, зыщыщ лъэпкъым емылъытауэ, Тхьэм къызэрищтэр. Руфэ нэгъуэщI лъэпкъ къыхэкIами, Зиусхьэну Тхьэм и лъэпкъым щыщ хъуащ. БоIэз дэкIуэри, абы къуэ игъуэтащ. Пащтыхьышхуэ Даут бегъымбарым и адэ Исий Руфэ и къуэрылъхущ.

☙1❧

Елимэлэх и унагъуэр и гъусэу МоІэбей зэрыІэпхъуар

[1] ХеящІэхэм я зэману Израилым гъаблэ къыщы-
щыхъуам щыгъуэ Ехьудей хэкум ит Бэтлъэхъем
жылэм щыщ зылІ, и щхьэгъусэри и къуитІри
щІыгъуу, МоІэбей къэралым кІуащ, пІалъэкІэ
щыпсэуну. [2] А лІым зэреджэр Елимэлэхт, и
щхьэгъусэм – НэІумий, и къуитІым – Мэхълэнрэ
Къилиуэнрэ. Ахэр Бэтлъэхъем жылэм, Ехьудейм
итым, дэс Ефрафэ лъэпкъым щыщт. Арати, ахэр
МоІэбей Іэпхъуауэ щыпсэурт.

[3] Куэд дэмыкІыу, Елимэлэх, НэІумий и лІыр,
дунейм ехыжри, ар и къуитІым къабгъэдэнащ.
[4] Ауэрэ и къуитІым моІэб лъэпкъым щыщхэу
щхьэгъусэ зрагъэгъуэтащ – зым Іурпэ, адрейм –
Руфэ я цІэу. Илъэсипщі хуэдизкІэ ахэр а щІыпІэм
щыпсэуауэ, [5] Мэхълэни Къилиуэни дунейм ехыж-
ри, НэІумий и щхьэгъусэри и къуитІри имыІэжу
къэнащ.

НэIумий Бэтлъэхъем зэригъэзэжар

6 Зиусхьэну* Тхьэм и лъэпкъым закъыщIигъа-
къуэу, гъавэ бэв къаритауэ МоIэбей щагъэхъыба-
ру зэхихри, НэIумий и хэкужьым игъэзэжыну
зигъэхьэзыращ и ныситIри и гъусэу. 7 Ахэр
щIыгъуу, щыпсэуа щIыпIэр къигъанэри, Ехьудей
щIыналъэм кIуэжыну гъуэгу теуващ НэIумий.
8 Куэд ямыкIуауэ, НэIумий и ныситIым яж-
риIащ:
– Вгъэзэжи, щхьэж и дыщ фекIуэлIэж. Зи-
усхьэным гущIэгъу къыфхуищI си къуэ мыгъуэ-
хэми сэри фыкъытхуэгумащIэу зэрыщытам
хуэдэу! 9 ПIэщхьагъ дахэ тIуми Зиусхьэным
фигъэгъуэтыж!
Апхуэдэу жиIэу, НэIумий и ныситIым IэплIэ,
ба щахуищIыжым, ахэр къыщиудри, захуэмыубы-
дыжу къэгъащ.

---

* 1:6 *Зиусхьэн* – ЖуртыбзэкIэ «Яхве». А псалъэмкIэ Тхьэм Мусэ бегъымбарми журтхэми закъригъэцIыхуауэ щытащ. «Яхве» жиIэмэ, «ЩыIэр», «Псэур» жиIэу аращ. Журтхэр а псалъэм апхуэдизкIэ фIэлIыкIырти, къапсэлъын шынэрт. Абы къыхэкIкIэ, а псалъэм и пIэкIэ журтхэм «Адонай» псалъэр къагъэсэбэп хъуащ. «Си Зиусхьэн» жиIэу аращ абы къикIыр.

10 – Хьэуэ, дэри уи гъусэу дынэкIуэнущ уи
хэкум, – жаIащ абыхэм.

11 – Хьэуэ, хьэуэ, вгъэзэж, сипхъу цIыкIухэ! –
идакъым НэIумий. – Сыт фэ си гъусэу фы-
ныщIэкIуэнур? Сэ згъуэтыжыфыну фэ щхьэгъу-
сэ фхуэхъун къуэ? 12 Вгъэзэж, сипхъу цIыкIухэ, сэ
жьы сыхъуащ, дэнэ сыщыдэкIуэжын? Был згъуэ-
тыжыну сыгугъэми, ныжэбэ лIы сригъусэу итIанэ
къуэхэр къэслъхуми, 13 ахэр къэхъуху дауэ фежьэн?
Апхуэдиз зэманкIэ фыдэмыкIуэжу дауэ фыдэсын?
Хьэуэ, си тIасэхэ! Фэ фи Iуэхум нэхърэ сэ си
Iуэхур нэхъ хэплъэгъуэщ – сэ Зиусхьэным и ней
къысщыхуэри си гъащIэр дыдж ищIащ!

14 Абдежым абыхэм аргуэру гъын кърагъэжьэ-
жащ. Арати, Iурпэ и гуащэм IэплIэ, ба хуищIыж-
ри, ежьэжащ, ауэ Руфэ НэIумий имыутIыпщу
зыкIэрикъузэрт.

15 – Мес, уи нысэгъум и лъэпкъым, и тхьэхэм я
деж егъэзэж, уэри абы и гъусэу гъэзэж, – жриIащ
НэIумий Руфэ.

16 Арщхьэкlэ Руфэ жиIащ:

КхъыIэ,
Сыхыумыгъэзыхь укъэзгъэнэну,
Си щIыбыр ныпхуэзгъэзэну.
Уэ уздэкIуэ сэри сыкIуэнущ,

Укъыщыувы Iи сыкъыщыувы Iэнущ.
Уи лъэпкъри си лъэпкъыу,
Уи Тхьэри си Тхьэу щытынущ.
17 Уэ ущылIэ сэри сыщылIэнущ,
Абдежи сыщыщIалъхьэжынущ.
Зиусхьэным и ней къысщыхуэ,
Си псэр Iуту сэ укъэзгъанэмэ!

18 И гъусэу кIуэну Руфэ мурад быдэ зэрищIар
къыщыгуры Iуэм, НэIумий ар хигъэзыхьыжакъым.
19 Арати, цIыхубзитIым гъуэгуанэ кIыхьыр зэпач-
ри, Бэтлъэхъем нэблэгъащ. Ахэр къыщалъэгъуам,
жылэдэсхэм абыхэм фIэкIа Iуэху яIэжтэкъым.
ЦIыхубзхэм ягъэщIагъуэрт:

– А-на, мор НэIумий? – жаIэурэ.

20 – АфIэкIа сэр щхьэкIэ НэIумий* жывмыIэ,
МарэкIэ** фыкъызэджэ, – яжриIащ НэIумий абы-
хэм. – Ар щIыжысIэр Псори ЗылъэкIым си гъащIэр
дыдж Iей ищIащи аращ. 21 Сэ мыбы зыри сыщы-
мыщIэу сыдэкIащ, арщхьэкIэ Зиусхьэным зыри си-
мыIэжу къызигъэгъэзэжащ. Сыт сэ НэIумийкIэ фы-
къыщIызэджэнур? Зиусхьэным хьэзабыр сигъэшэ-
чащ, Псори ЗылъэкIым насыпыншэ дыдэ сищIащ.

---

* 1:20 «НэIумий» жиIэмэ журтыбзэкIэ «Гурыхь» къикIыу аращ.

** 1:20 «Марэ» жиIэмэ журтыбзэкIэ «Дыдж» къикIыу аращ.

22 Апхуэдэ щIыкIэкIэ НэIумий МоIэбей
къикIыжащ, и нысэр – моIэб лъэпкъым щыщ
Руфэ – щIыгъуу. Ахэр Бэтлъэхъем къыщысыжам,
хьэр къахыжын щIадза къудейт.

ꕤ 2 ꕤ

Руфэ БоIэз зэрыхуэзар

1 НэIумий зы благъэ гъунэгъу иIэт, и щхьэгъусэмкIэ къыгухьэу – Елимэлэх и унэкъуэщ, къулейуэ икIи пщIэ зыхуащI цIыхуу. Абы зэреджэр БоIэзт.

2 МоIэбей щыщ Руфэ НэIумий махуэ гуэрым жриIащ:

– Хуит сыпщIамэ, губгъуэм сыдэкIынти, гуапэу къызэплъ зыгуэрым и ужь ситу щхьэмыж кIэрыхуахэр къэсщыпынт.

– КIуэ, сипхъу цIыкIу, – хуигъэдэхащ НэIумий.

3 Губгъуэм дэкIри, абы хьэр къэзыхыжхэм я ужь иту щыпэн щIидзащ. Ар здэкIуар Елимэлэх и унэкъуэщ БоIэз и щIапIэу къыщIэкIащ.

4 Езы БоIэзи, Бэтлъэхъем къикIри, абы ирихьэлIэу и лэжьакIуэхэм къахыхьащ.

– Зиусхьэным къывдигъэпсынщIэ! – сэлам ярихащ абыхэм.

– Зиусхьэным и нэфI къыпщыхуэ! – къраты-
жащ жэуап.

5 – Хэтхэ ей хъуну мо цIыхубз цIыкIур? – жиIэ-
ри БоIэз и лэжьакIуэхэм я нэхъыжьым еупщIащ.

6 Абы жэуап къритыжащ:

– Ар НэIумий МоIэбей къыщикIыжым и гъусэу
къэкIуа моIэб цIыхубзырщ. 7 «КхъыIэ, хъуну щытмэ,
хьэр къэзыхыжхэм я ужь ситу кIэрыхуа щхьэмыжхэр
пхыр зэхуакухэм къыщызгъэщып», – жиIэри къызэ-
лъэIуащ. Нышэдибэ лъандэм, губгъуэм къызэры-
кIуэрэ иджыри къэс, и щхьэр къимыIэтауэ мэлажьэ,
пщыIэ лъабжьэм тIэкIу зэрыщетIысэхар хыумыбжэмэ.

8 БоIэз Руфэ бгъэдыхьэри жриIащ:

– Мыдэ къызэдаIуэт, ди шыпхъу, мыбдеж
уIукIыу нэгъуэщI губгъуэ щыпакIуэ умыкIуэ. Си
унэIут цIыхубзхэм я гъусэу мыбдеж къанэ. 9 Си
лIыщIэхэм дэнэ деж щыIуахыжми уакIэлъыплъурэ,
си унэIут цIыхубзхэм якIэлъыкIуэ. Си лIыщIэхэм
уи гугъу къамыщIыну унафэ яхуэсщIащ. Псы
пхуэлIэхуи си унэIутхэм къахь кхъуэщынхэм яры-
тым щыщ ефэ.

10 И щхьэр щIым нэсу, Руфэ БоIэз щхьэщэ
хуищIри, жиIащ:

– Сыт апхуэдизу уи нэфI къыщIысщыхуар?
Апхуэдиз гулъытэ сыт хамэ къэралым щыщым
щIыхуэпщIыр?

11 БоIэз жэуап къритыжащ:
– Сэ зэхэсхащ, уи щхьэгъусэр дунейм ехыжа
нэужь, уэ уи гуащэм хуэпщIа псор – уи адэ-анэри
уи хэкури къэбгъанэу, умыцIыху лъэпкъым удэ-
псэуну укъызэрыкIуар. 12 IуэхуфIу пщIа псори Зи-
усхьэным бэгъуауэ къыпхуищIэж! Зи жьауэм
ущIэтыну укъызыхуэкIуа Израилым и Тхьэу Зи-
усхьэным фIыгъуэу щыIэр къыпхуищIэ!
13 – ДяпэкIи апхуэдэу фIыуэ Тхьэм укъысху-
щигъэт, зи пщIэр лъагэ хъун, – жиIащ абы. –
Си гур фIы схуэпщIащ, сэ – уи пщылIым –
дахэ къызжепIащ, уи унэIутхэм я зым сримыуа-
сэ пэт.
14 Шэджагъуашхэр къыщысым, БоIэз къеджащ
абы:
– КъакIуи, къыддедзакъэ. ЩIакхъуэ къащти,
серчэм хэгъапщIэ.
Ар къакIуэу лэжьакIуэхэм къащыбгъэдэтIы-
схьэм, БоIэз абы хьэ гъэлыгъуа къритащ. Абы
зыхуейм хуэдиз ишхри, къыдэхуащ. 15 Ар къэтэ-
джыжу адэкIэ щыпэну ежьэжа нэужь, БоIэз и
лIыщIэхэм унафэ яхуищIащ:
– Пхырхэм деж щыщыпэми, абы и гугъу фы-
мыщI. 16 Фэ езым пхырхэм щыщ щхьэмыжхэр
хузэвдзэкIыурэ къыхуэвгъанэ, къищыпын щхьэкIэ,
икIи евмыхъуэныж.

[17] Руфэ пщыхьэщхьэ хъуху губгъуэм щыщыпащ. Къищыпа хьэр иIуэжри, ефэ* нэблагъэу
къыщIэкIащ. [18] Ар Руфэ жылэм къихьыжа нэужь,
и гуащэм илъэгъуащ абы къищыпар зыхуэдизыр.
Руфэ щагъэшхам къыдэхуар къызыкъуихри и гуащэм иритащ.

[19] И гуащэр къеупщIащ абы:

– Дэнэ нобэ ущыщыпар? Дэнэ ущылэжьар? Зиусхьэным и нэфI къыщыхуэ уэ гу къыплъызытам!

Арати, Руфэ и гуащэм жриIащ щылэжьар хэт дежми.

– Нобэ сэ сыщыщыпа щIапIэр зейм зэреджэр БоIэзщ, – жиIащ абы.

[20] – Зиусхьэным и нэфI къыщыхуэ абы! – жри-
Iащ НэIумий и нысэм. – Абы лIахэри псэухэри и гущIэгъум дыхинакъым.

ИкIи дыщIигъужащ:

– А лIыр дэ ди благъэ дыдэщ, зи жьауэ дыщIэзыгъэувэну къызытехуэ ди щэхужакIуэхэм щыщщ.

[21] МоIэбей щыщ Руфэ и псалъэм къыпищащ:

– А лIым сэ иджыри «Си лэжьакIуэхэм яригъусэ, си гъавэр псори кърахьэлIэжыху», – къызжиIащ.

---

* **2:17** Зы ефэр килограмм пщыкIущ хуэдиз мэхъу.

22 НэIумий и нысэ Руфэ жриIащ:

– Сыту фIыт, сипхъу цIыкIу, абы и унэIут цIыхубзхэм уазэригъусэнур, нэгъуэщI гуэрым и губгъуэм лей къыщыптехьэнкIи хъунт.

23 Арати, Руфэ БоIэз и унэIут цIыхубзхэм ягъусэурэ щыпащ, хьэри гуэдзри кърахьэлIэжыху. Ар и гуащэм и гъусэу псэурт.

3

Руфэрэ БоIэзрэ хьэмым

1 Руфэ и гуащэ НэIумий къыжриIащ зэгуэрым:

– Уэ пIэщхьагъ зэрозгъэгъуэтыжыным сегугъун хуейкъэ, сипхъу цIыкIу, уи насыпыр зэтеувэжын
щхьэкIэ? 2 Зи унэIут цIыхубзхэм уаригъуса а БоIэз
дэ ди Iыхьлыкъэ? НтIэ, къэдаIуэ, ныщхьэбэ абы
хьэмым хьэр щыщIегъэпщ. 3 Аращи, зыгъэкъабзэ,
мэ гуакIуэ къызыпих дагъэ зыщыхуэ, уи щыгъын нэхъыфIхэр зыщытIагъи, хьэмым кIуэ. Ауэ
абы зыкъомыгъэлъагъу, ефэн-ешхэн иухыху. 4 Ар
щыгъуэлъкIэ кIэлъыплъи, здэгъуэлъыр зэгъащIэ. ИтIанэ кIуэи, и лъапэм деж къэIэти, гъуэлъ. Абы къыбжиIэнщ пщIэнур.

5 – Псори уэ зэрыжыпIам хуэдэу сщIэнщ, – жэуап къритыжащ Руфэ.

6 Ар хьэмым кIуэри, и гуащэм унафэ къызэ-
рыхуищIам тету псори ищIащ.
7 БоIэз и ефэн-ешхэныр иухри, гукъыдэжыфI
иIэ хъуауэ, гъавэ самэм и къуагъым щыгъуэлъащ.
Руфэ щэхуу къыбгъэдыхьэщ, и лъапэм деж
къиIэтри, гъуэлъащ. 8 Жэщыбгым БоIэз къыхэщ-
тыкIщ, зигъазэри, и лъапэм деж цIыхубз щылъу
къилъэгъуащ.
9 – Ухэт уэ? – щIэупщIащ ар.
– Сэ сы-Руфэщ, уи унэIутырщ, – жиIащ Ру-
фэ. – Уи щыгъын кIапэр къыстеубгъуэ*, сыту
жыпIэмэ уэ ди щэхужакIуэ Iыхьлы гъунэгъухэм
уащыщщ.
10 – Зиусхьэным и нэфIыр къыпщыхуэ, ди
шыпхъу, – жиIащ БоIэз. – Мы IуэхуфI уэ пщIар
уи гуащэм иджыри къэс хуэпщIа псом нэхърэ
нэхъыфIыжщ, уэ щIалэхэм, къулейуи тхьэмыщкIэ-
уи ирехъуи, къакIэлъыбжыхьакъым. 11 Иджы, ди
шыпхъу, умышынэ. Сэ уэ узыщIэлъэIуа псор
пхуэсщIэнщ. Ди жылэм дэс псоми ящIэ уэ
цIыхубзым пщIэ зэрыпхуэфащэр. 12 Пэжщ, сэ
сыщэхужакIуэ гъунэгъущ, ауэ сэр нэхърэ нэхъ
гъунэгъужи щыIэщ. 13 Мыбдеж нэху къыщекIи,

* 3:9 *Уи щыгъын кIапэр къыстеубгъуэ* – щхьэгъусэ къыхуэхъуну къызэрелъэIур къызэрыкI псалъэхэщ (журтыбзэкIэ).

пщэдджыжь абы укъишэну хуеймэ, хъарзынэщ – апхуэдэу ирехъу. Ауэ ар хуэмеймэ, сэ укъызошэ. Ар пэжщ Зиусхьэныр зэрыщыIэр зэрыпэжым хуэдэу. Мыбдеж щыжей, нэху щыху.

14 Ар абы и лъапэм деж нэху къыщекIащ, ауэ жьы дыдэу къэтэджащ, иджыри зы цIыхур адрейм къимыцIыхуфыну кIыфIу. «Зыми къремыщIэ хьэмым цIыхубз къызэрыкIуар», – жиIащ БоIэз.

15 Абы Руфэ жриIащ:

– Мыдэ къащтэт птеубгъуа уи IэлъэщIыр.

Руфэ и IэлъэщIыр зытрихри, къыхуишиящ, БоIэз абы хьэ пщалъих* трикIутэри, дэIэпыкъуурэ къригъэщтащ. БоIэз жылэм игъэзэжащ абы и ужькIэ.

16 Руфэ и гуащэм деж къэкIуэжа нэужь, НэIумий къеупщIащ:

– Дауэ хъуа, сипхъу цIыкIу?

Арати, Руфэ абы жриIэжащ БоIэз къыхуищIа псор, 17 икIи къыпищащ:

– Абы «Уи гуащэм деж IэнэщIу умыгъэзэж», – жиIэри, мы хьэ пщалъихыр къызитащ!

18 НэIумий жиIащ:

– УмыпIащIэ, сипхъу цIыкIу, плъагъункъэ а Iуэхур зэриухынур. А лIым и гур зэгъэнукъым, нобэ ар зэфIимыгъэкIауэ.

* 3:15 *Пщалъих* – килограмм щэщI хуэдиз мэхъу.

4

БоIэз Руфэ къызэришар

1 Абы хэту, цIыхур щызэхыхьэ хабзэ жылэ ды-
хьэпIэм деж кIуэри щытIысащ БоIэз. Арати, зи
гугъу ищIа и унэкъуэщ щэхужакIуэр щыблэкIым:
«Къэгъази моуэ къэтIыс, си къуэш», – жиIэри
еджащ. Абы къигъазэри, тIысащ.
2 БоIэз жылэ хасэм щыщу тхьэмадипщI къишэ-
ри, ахэри игъэтIысащ.
3 Абы и ужькIэ и унэкъуэщ щэхужакIуэм зы-
хуигъазэри жриIащ:
– НэIумий, МоIэбей къикIыжам, ди къуэш Ели-
мэлэх къыщIэна и щIапIэр ещэж. 4 Сэ къэслъытащ
уэ абы щыгъуазэ усщIыну си къалэну, икIи мыбдеж
щыт псори, лъэпкъым ди нэхъыжьыфIхэри ди
щыхьэту, ар къэпщэхуну ухуеймэ, бжесIэну. Уэ
къэпщэхужмэ, хъарзынэщ, ауэ плъэмыкIынумэ,
сщIэн щхьэкIэ, къызжеIэ. Уэр фIэкIа ар къищэху-
жыну зыри хуиткъым, уэ къыпкIэлъыкIуэр сэращ.
– Сэ къэсщэхужынущ ар, – жиIащ абы.
5 Апхуэдэу щыхъум, БоIэз жиIащ:
– НэIумий деж ар къыщыпщэхуж махуэм
щхьэгъусэу къэпшэн хуейщ фызабэ Руфэ, моIэб

лъэпкъым щыщыр, Мэхълэн мыгъуэм къыщIэнар.
Фэ къуэ вгъуэта нэужь, Мэхълэн мыгъуэм и
къуэпсыр абы зэфIигъэувэжын икIи и мылъкури
къыхуэнэн щхьэкIэ.
6 Ар унэкъуэщ щэхужакIуэм идакъым:
– Абы щыгъуэм сэ а щIапIэр къысхуэщэху-
жынукъым, сыхилъэфэнкIэ сошынэри. Уэ езым
къэщэхуж, сэ апхуэдэу схуэщIэнукъым, – жиIащ.
7 (Япэм щыгъуэ Израилым хабзэ яIащ щIапIэр
щащэж-къыщащэхужым деж лъэныкъуитIым язы-
хэзым и вакъэ лъэныкъуэр зылъихрэ адрейм ири-
ту. Апхуэдэ щIыкIэкIэ я зэгурыIуэныгъэм къару
игъуэтырт.)
8 Арати, унэкъуэщ щэхужакIуэм, БоIэз «Уэ езым
къэщэхуж» жриIэри, и вакъэ лъэныкъуэр лъихащ.
9 Апхуэдэу щыхъум, БоIэз лъэпкъым и нэхъыжь-
хэми цIыхубэми захуигъэзащ:
– Нобэ фэ фыщыхьэтщ Елимэлэхи, Къилиуэ-
ни, Мэхълэни яйуэ щыта псори НэIумий деж
къызэрыщысщэхужым. 10 КъищынэмыщIауэ, Мэхъ-
лэн къыщIэна фызабэ Руфэ, МоIэбей щыщыр,
щхьэгъусэу къызошэ: дунейм ехыжам и щIэиныр
езым и щIэблэм къылъысыжу, и къуэпсыр
лъэпкъым хэмыкIуэдыкIыжын, и цIэри и Iыхьлы-
хэм ящымыгъупщэжу, жылэм и тхыдэм къыхэнэн
щхьэкIэ. А псом фэ нобэ фрищыхьэтщ!

11 Лъэпкъым и нэхъыжьхэми абдежым щы-
зэхуэса псоми «дрищыхьэтщ» жаIащ, икIи БоIэз
къехъуэхъуащ мы псалъэхэмкIэ:

Уи унэ къихьэ цIыхубз цIыкIур
Израил и унагъуэр зыгъэбэгъуа
Рэхъелэрэ ЛеIэрэ* хуэдэу,
Зиусхьэным быныфIэ ищI!
Ефрафэ и деж къулей ущыхъуи,
Бэтлъэхъем уи цIэр щрагъэлъапIэ!
12 А цIыхубз цIыкIумкIэ
Уэ къыпщIэхъуэну щIэблэр
Тэмар** Ехьудэ къыхуилъхуа Пэрэз***
И лъэпкъым хуэдэ Зиусхьэным ищI!

---

* 4:11 Рэхъелэрэ ЛеIэрэ Ибрэхьим бегъымбарым и къуэрылъху Екъуб и щхьэгъусэхэу щытащ. Екъуб Израил цIэр Тхьэм къыфIищащ. Аращ абы къытехъукIыжахэм израил лъэпкъкIэ еджэ щIэхъуар.

** 4:12 Тэмар, Руфэ хуэдэу, хамэ лъэпкъщ къызыхэкIар.

*** 4:12 Пэрэз и адэр Ехьудэщ, Ехьудэ и адэр Екъубщ. Екъуб и къуэхэм Ехьудэ я нэхъыжьу щымыта пэтми, абы и лIакъуэр икъукIэ бэгъуащ и къуэш дэтхэнэми ейм хуэмыдэу.

Даут бегъымбарым и лIакъуэр

13 Апхуэдэ щIыкIэкIэ БоIэз Руфэ къишэри,
щхьэгъусэ хуэхъуащ. БоIэз абы бгъэдыхьэри, Руфэ
Зиусхьэным и фIыгъэкIэ уэндэгъу хъури, къуэ
игъуэтащ. 14 ЦIыхубзхэм НэIумий къыжраIэрт:

Зиусхьэным и шыкурщ!
Нобэ бын順шэу укъигъэнакъым,
УзыпIыжыну къуэ уигъэгъуэтащ!
Уи щIалэ цIыкIум и цIэр
Израилым лъапIэ щрехъу!
15 Абы уэ гъащIэр IэфI пщищIыжынущ,
Уи жьыщхьэ узыхуей ухуигъэзэнущ!
Ар къэзылъхуар уи нысэ цIыкIуу
ФIыщэу укъэзылъагъурщ,
УэркIэ къуибл нэхърэ нэхъыфIырщ!

16 НэIумий сабий цIыкIур къищтэри, IэплIэкIэ
кърихьэкIыу, и куэщIым ису ипIащ. 17 Гъунэгъу
фызхэм «НэIумий къуэ къыхуалъхуащ» жаIэрт.
Абы цIэуэ Iубэд фIащащ. Ар Даут и адэ Исий и
адэжырщ.

18 Пэрэз и къуэпсыр мыращ:
Пэрэз и къуэщ Хъэцрэн,

19 Хъэцрэн и къуэщ Рам,
Рам и къуэщ Iэминэдэб,
20 Iэминэдэб и къуэщ Нэхъшун,
Нэхъшун и къуэщ Сэлмэний,
21 Сэлмэний и къуэщ БоIэз,
БоIэз и къуэщ Iубэд,
22 Iубэд и къуэщ Исий,
Исий и къуэщ Даут.

Инус бегъымбарым и хъыбар

Хэзыгъэгъуазэ

Инус Тхьэм и псалъэр къыщыхуехыу щиIуэтар ди эрэр къэмыунэху щIыкIэ еянэ лIэщIыгъуэращ. А зэманым Израилым и къэрал гъунапкъэхэм фIыуэ заубгъуат, куэд щIауэ журтхэм къены-къуэкъу Ассирием и лъэкIыныгъэр къэтIэсхъат. Ассирием и къалащхьэ Нинуй дэсхэм Зиусхьэну Тхьэшхуэм и тезырыр къазэрыхуэблэгъар кIуэуэ яхуиIуэтэныр и жагъуэ дыдэт Инус, и лъэпкъым куэд щIауэ къебийхэм Тхьэр яхуэгумэщIэнкIэ шынэрти.

Тхьэм узэрыIэщIэкIыфын Iэмал зэрыщымыIэр, Абы и къарур зэрыиныр, итIани Ар зэрыгу-щIэгъулыр тхылъым къыдегъащIэ. Езым къыхиха

лъэпкъым щыщ бегъымбар ерыщым и закъуэкъым Тхьэр зыхуэгумащIэр, зи гуэныхьхэр зыхуигъэгъур, атIэ цIыху мин куэд зыдэс мажусий къалэшхуэми игу щIэгъуащ Тхьэм, къалэдэсхэм тобэ къызэрахьыжу, ящIам зэрыхущIегъуэжу.

Тхьэм и гур сыт хуэдэ цIыхуми хуэхуабэу, хуэгумащIэу зэрыщытыр, жагъуэгъухэм хуэгущIэгъуншэу, щхьэхуещэу щыт Инусым зэремыщхьыр хъыбарым нэрылъагъу ещI.

❧1❦

Инус Тхьэм и унафэр имыгъэзэщIэну
мурад зэрищIар

1 Амыт и къуэ Инус Зиусхьэным и псалъэ
къыхуехащ:
2 – Тэдж, Нинуй къалэшхуэм кIуэи, абы дэс
цIыхухэм си тезыр къазэрытепсыхэнур яжеIэ, сыт
щхьэкIэ жыпIэмэ я щIэпхъаджагъэхэм я хъыбар
си деж къэсащ, – жиIащ Тхьэм.
3 Инус тэджщ, Зиусхьэным IэщIэкIыну мурад
ищIри, ТаршишкIэ* зэджэ щIыпIэ пхыдзам кIуэну
ежьащ. Хы Iуфэм Iус Яфэ къалэм щынэсым, Тар-
шиш кIуэ кхъухь къигъуэтщ, гъуэгупщIэ яритри
итIысхьащ. Апхуэдэу, Инус Зиусхьэным IэщIэкIыну
мурад зэрищIам тету, Таршиш кIуэну ежьащ.
4 Ауэ Зиусхьэным жьышхуэ къригъапщэщ, тенджы-
зым и гущIыIум толъкъун лъагэхэм закъыщригъэ-
Iэтри, кхъухьыр щIилъэфэн гъунэгъу хъуащ.

---

* 1:3 Нинуй къалэр нобэрей Иракым итащ, Таршишыр, щIэныгъэлIхэм зэралъытэмкIэ нобэрей Испанием и щIыналъэм хиубыдэу щытащ. НэгъуэщIу жыпIэмэ, а щIыпIитIыр лъэныкъуэ зырызкIэ зэпэщIэхауэ, зэпэжыжьэу щытащ.

5 ХылIхэр гужьеящи, щхьэж и тхьэ йолъэIу, хьэп-
шып хьэлъэхэр ирадз, кхъухьыр нэхъ псынщIагъуэ
ящIын щхьэкIэ.

Инус кхъухьым и лъабжьэм ехауэ IэфIу жейрт
абы щыгъуэ.

6 Кхъухьым и тетыр Инус деж ехщ, къигъэушри:

– Щхьэ ужейрэ? Тэджи, уи тхьэм елъэIу; хэт
ищIэрэ, игу дыкъэкIыжмэ, псым дримыгъэтхьэлэу
дыкъригъэлынкIэ хъунщ, – жриIащ.

7 ХылIхэм жаIащ:

– Пхъэидзэ дывгъэщIи, мы дызыхэхуа гузэ-
вэгъуэр зи лажьэр къэдывгъащIэ.

Пхъэидзэ ящIри, Инус и пхъэр къикIащ.

8 Апхуэдэу щыхъум, ахэр Инус еупщIащ:

– Мы дызыхэт гузэвэгъуэр зи лажьэр хэтми
къыджеIэ. Уи IэщIагъэр сыт? Дэнэ укъикIрэ, дэнэ
ущыщ, сыт хуэдэ лъэпкъ укъызыхэкIар? – жаIэри.

9 – Сэ сыжуртщ, щIылъэмрэ тенджызымрэ къэзы-
гъэщIауэ, уафэм щыIэ Тхьэуэ Зиусхьэныр зылъытэ-
хэм сащыщщ, – жэуап яритыжащ абыхэм Инус.

10 Инус Зиусхьэным IэщIэкIын мурад зэриIэр
кхъухьым исхэм щажриIэм, я гур кIуэдыпауэ
къехъурджэуащ ахэр:

– Апхуэдэу щхьэ пщIа? – жаIэри.

11 Толъкъунхэр нэхъ ябгэ хъууэ щалъагъум, ахэр
Инус еупщIащ:

– Тенджызыр сабырыжын щхьэкIэ сыт уэтщIэн хуейр? – жаIэри.

12 – Псым сыхэвдзи, сабырыжынущ. Сэ сощIэ толъкъунхэр си зэранкIэ къызэрыфтегуплIар, – яритыжащ жэуап Инус.

13 Арщхьэкiэ цIыхухэм кхъухьбэлагъхэмкIэ нэхъ хуабжьыжу псыр щIатхъун щIадзащ, псы Iуфэм есылIэн я гугъэу, ауэ къайхъулIэртэкъым, толъкъунхэр нэхъ ябгэжу къэукъубияти. 14 Зыри щымыхъужым, Зиусхьэным елъэIуащ ахэр:

– ДынолъэIу, Зиусхьэн, мы лIым и псэм дызэреIэм щхьэкIэ думыгъэкIуэд, псым зэрыхэддзэр гуэныхь тщумыщI, лажьэ имыIэу къыщIэкIмэ. Зиусхьэныр Уэращ, узыхуейр къыбогъэхъу, – жаIэри.

15 Абдежым Инус псым хадзащ, зэрыхадзэуи, псыр сабырыжащ. 16 ХылIхэр хуабжьу щышынащ Зиусхьэным, къурмэн хуаукIащ, псалъи ятащ Ар иджыри ягъэлъэпIэну.

2

Инус Тхьэм зэрелъэIуар

1 Зиусхьэным и IэмыркIэ Инус бдзэжьеишхуэм иригъэлъэтэхри, абы и кIуэцIым жэщищрэ махуищкIэ исащ.

2 Бдзэжьейм и кIуэцIым здисым, Зиусхьэну и Тхьэм елъэIуащ Инус:

3 – Гузэвэгъуэшхуэм сыхэту сынолъэIуати,
дэIэпыкъуэгъуншэу сыкъэбгъэнакъым.
Хьэдрыхэм и гущIэм силъу сыноджати
сызэхэпхащ.

4 Хым и куууупIэм сыхэбдзэри,
псы уэрхэр къыстебгъэджэлат,
Уи толъкъун ябгэхэр си щхьэщыгум
щызекIуэт.
5 СигукIэ жысIащ абы щыгъуэ:
«Уи щIыб къысхуэбгъэзауэ гу
къыслъыптэжкъым,
ИтIанэми уи Унэ лъапIэр иджыри
слъагъунущ».

6 Псым сыщIилъафэри,
кууупIэ щIэншэм сыщIэтIысыкIат,
псыхэкIэ удзхэм си щхьэм зыкърашэкIат.
7 Бгым и лъабжьэм сыщIэхуэри,
игъащIэкIэ сыкъыщIэмыкIыфыну
щIым сыщIихъумат.

Ауэ Уэ, Зиусхьэну си Тхьэ,

а псэзэпылъхьэпIэм псэууэ сыкъыхэпшащ!
8 Зиусхьэн, си псэр пыт къудейуэ,
сигу укъэкIыжри,
зынышцыпхуэзгъазэм, си лъэIур зэхэпхащ,
уи Унэ лъапIэм нэсащ.

9 Тхьэ нэпцIхэр зыгъэлъапIэхэм къыпхуаIэн
хуей пэжыгъэр IэщIыб ящIащ.
10 Ауэ сэ, фIыщIэ пхуэсщIыурэ,
къурмэн пхуэзукIынущ,
узэрызгъэгугъар згъэзэщIэнущ.
Зиусхьэныращ дыкъезыгъэлыр!

11 Абы иужькIэ, Зиусхьэным бдзэжьейр къигъэжьыкхъури, Инус ныджэм къытрыригъэдзэжащ.

3

Инус Тхьэм и унафэр зэригъэзэщIар

1 Зиусхьэным и псалъэ етIуанэу къыхуехащ Инус:
2 – Тэдж, Нинуй къалэшхуэм кIуэи, бжесIар абы дэс цIыхухэм яхуэIуатэ.
3 Инус тэджри Зиусхьэным къызэрыжриIам тету Нинуй къалэ кIуащ. Нинуй къалэр апхуэдизкIэ

инти, махуищ нэхъ машІэкІэ пхузэпычынутэ-
къым. [4] Арати, Инус къалэм дыхьащ. МахуэкІэ
кІуа нэужь, къэувыІэри, цІыхухэм мыпхуэдэ пса-
лъэкІэ захуигъэзащ:

– Махуэ плІыщІ дэкІмэ, Тхьэм Нинуй зэт-
рикъутэнущ, – жиІэри.

[5] Нинуйдэсхэм ар щызэхахым, Тхьэм и псалъэр
я фІэщ хъуащ, нэщІ ихьащ, цІыкІуи ини, зыри
къэмынэу псоми чэтэн джанэ кІыхь зыщатІэгъащ*.

[6] Нинуй къалэм и пащтыхьым деж а хъыбарыр
щынэсым, и тахътэм къытекІщ, и пащтыхь щы-
гъыныр зыщихщ, абы ипІэкІэ чэтэн джанэ зы-
щитІагъэри, сахуэм хэтІысхьащ. [7] Пащтыхьым къы-
бгъэдэкІыу къалэм мыпхуэдэу щагъэІуащ:

– Пащтыхьымрэ и блыгущІэтхэмрэ я унафэкІэ
цІыхуми, Іэщ пІащэми, Іэщ цІыкІуми зыри яшхи
ирафи хъунукъыми, Іэщыр хъуакІуэ дэвмыгъэкІ.
[8] ЦІыхум имызакъуэу Іэщми чэтэн щэкІ тефпхъуи,
Тхьэм фыхудэкъугъей, дэтхэнэ зыми щІэпхъаджа-
гъэ лэжьыныр, лей зехьэныр щырырегъэт. [9] Хэт
ищІэрэ, Тхьэр хущІегъуэжмэ, и губжьыр къыттри-
мыкъутэу дыкъелынкІэ хъунщ.

* [3:5] Пасэ зэманым КъуэкІыпІэ Гъунэгъум щыпсэуа цІыхухэм
тобэ къызэрахьыжам икІи гуауэшхуэ зэраІэм и нэщэнэу чэтэн
пхъашэм къыхэщІыкІа джанэ кІыхь зыщатІагъэу щытащ.

10 Тхьэм къалэдэсхэм ящIар, лей зехьэныр зэры-
щагъэтар щилъагъум, хущIегъуэжри, насыпынша-
гъэу къахуигъэкIуэну жыхуиIар къахуигъэкIуакъым.

4

Тхьэм и гущIэгъум Инус къызэригъэгубжьар

1 Инус хуабжьу и жагъуэ хъуащ ар икIи
къэгубжьащ. 2 Зиусхьэным зыхуигъазэри жриIащ:
– Зиусхьэн, Iуэхур апхуэдэу зэрыхъунур си
унэ сыщIэсу жысIатэкъэ? СыщIэпхъуэу Таршиш
сыщIежьари аращ. Уи гум цIыхухэм фIы зэрахуи-
лъыр, гущIэгъу зэрахууиIэр, узэрытэмакъкIы-
хьыр, уи гур цIыхум яхуэхуабэ зэпыту зэрыщы-
тыр, уи тезырым ухущIегъуэжыну узэрыхьэзырыр
сщIэрт. 3 Иджы, Зиусхьэн, си гъащIэр сIыхыж,
сыпсэу нэхърэ сылIэмэ нэхъыфIщ.
4 – Абы щхьэкIэ укъэгубжь хъурэ-тIэ? – жиIэри,
Зиусхьэныр Инус къеупщIащ.
5 Инус къалэм дэкIри, абы и къуэкIыпIэ
лъэныкъуэмкIэ къэтIысащ. ПщыIэ игъэуври,
жьауапIэм щIэтIысхьащ, къалэм къыщыщIынур
илъагъун щхьэкIэ.
6 Зиусхьэну Тхьэм къэкIыгъэ къигъэкIри Инус
нэхърэ нэхъ лъагэу зригъэIэтащ, абы и щIагъ

жьауэм щIигъэсын, и гур дахэ хуищIыжын щхьэкIэ. Инус хуабжьу щыгуфIыкIащ къэкIыгъэм.
[7] Тхьэм и IэмыркIэ, етIуанэ махуэм, нэхулъэ къищIа къудейуэ, хьэпIацIэм къэкIыгъэм и лъабжьэр щIишхыкIри, къэкIыгъэр гъужащ.
[8] Дыгъэм зиIэта нэужь, къуэкIыпIэмкIэ къикIыу жьы хуабей къригъэпщащ Тхьэм. Инус дыгъэ бзий гуащIэм апхуэдизкIэ къыхигъэзыхьат, и къарур щIихати, ажал къыхуигъэкIуэну елъэIуащ.
– Сыпсэу нэхърэ сылIэмэ нэхъыфIщ, – жиIэри.
[9] Тхьэр Инус еупщIащ:
– КъэкIыгъэр зэрыгъужам щхьэкIэ угубжь хъурэ-тIэ?
– Хъунущ, – жиIащ Инус. – Сызэгуэудыным хуэдэущ сызэрыгубжьар!
[10] Зиусхьэным къыпищащ итIанэ:
– Гугъу узыдемыхьа, къыумыгъэкIа, жэщым къэкIыу етIуанэ махуэм гъужа къэкIыгъэм уигу щIэгъуащ уэ.
[11] АтIэ Сэ дауэ сигу щIэмыгъунрэ Iэ ижьымрэ сэмэгумрэ зэхэзмыгъэкIыфу цIыху мини-щэрэ тIощIым щIигъу зыдэс Нинуй къалэшхуэм, абы я Iэщ хъушэхэм дауэ сащымысхьынрэ?

Руфэ
Инус бегъымбар

Книга Руфь
Книга пророка Ионы
на кабардинском языке

Институт перевода Библии
Лицензия № 01271 от 22.03.2000
101000 Россия, Москва, Главпочтамт, а/я 360
www.ibt.org.ru; ibt_inform@ibt.org.ru

Подписано в печать 12.05.2009
Формат 70×100 1/32. Печать офсетная. Усл. печ. л. 1,63
Тираж 1500 экз. Заказ №

Отпечатано с готовых диапозитивов
в типографии ООО «Самарский дом печати»
443052, г. Самара, пр. Кирова, 24